

Szkoła Podstawowa im. Św. Franciszka z Asyżu w Łabowej
Edukacja dla bezpieczeństwa klasa VIII / nauczyciel uczący – Marek Zachradnik

Rozkład materiału nauczania z planem wynikowym do podręcznika „Żyję i działam bezpiecznie”

Temat lekcji i liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania edukacyjne (kategoria celów)		Punkty podstawy programowej
		podstawowe (P)	ponadpodstawowe (PP)	
		Uczeń:	Uczeń:	
R. 1. Postępowanie w sytuacjach zagrożeń				
1. Ostrzeganie o zagrożeniach i alarmowanie 1 h	- System wykrywania i alarmowania, aplikacje systemów ostrzegania o zagrożeniach lokalnych - Rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych - Środki alarmowe - Zasady zachowania się po ogłoszeniu alarmu	- informuje, z jakich systemowych źródeł otrzyma informacje o zagrożeniach - definiuje i rozpoznaje rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych - wymienia podstawowe środki alarmowe	potrafi zainstalować w telefonie komórkowym dostępny w miejscu zamieszkania system ostrzegania o lokalnych zagrożeniach	II.2
2. Ewakuacja 1 h	- Zasady ewakuacji z miejsca zagrożenia - Ewakuacja z budynku, m.in. ze szkoły - Zapewnienie schronienia, wody i żywności - Ewakuacja zwierząt - Przeciwdziałanie panice	- opisuje kluczowe elementy szkolnej instrukcji ewakuacji: - sygnały i środki alarmowe - drogi ewakuacji, wyjścia ewakuacyjne - znaki ewakuacyjne - miejsce zbiórki ewakuowanej ludności - zasady zachowania się podczas ewakuacji ze szkoły - uczestniczy w próbnej ewakuacji - rozpoznaje zagrożenia i ich źródła - rozdziela zagrożenia czasu pokoju i zagrożenia czasu wojny - wymienia nazwy formacji służb działających na rzecz zwalczania skutków zagrożeń	- omawia ogólne zasady ewakuacji - różnicuje stopnie ewakuacji	II.3
3. Zagrożenia i walka z nimi 1 h	- Zagrożenia czasu pokoju i czasu wojny - Klasyfikacja zagrożeń ze względu na podmiot (zagrożenia bezpieczeństwa osobistego i zbiorowego); źródła zagrożeń	- uczestniczy w próbnej ewakuacji - rozpoznaje zagrożenia i ich źródła - rozdziela zagrożenia czasu pokoju i zagrożenia czasu wojny - wymienia nazwy formacji służb działających na rzecz zwalczania skutków zagrożeń	- wyjaśnia rolę i zasady funkcjonowania Państwowej Straży Pożarnej oraz Państwowego Ratownictwa Medycznego - charakteryzuje działalność społecznych podmiotów ratowniczych, w tym: OSP, GOPR, TOPR	II.1 II.4

4. Pożary 2 h	- Systemy zapewniające bezpieczeństwo wewnętrzne: Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy, Państwowe Ratownictwo Medyczne; rola i zasady funkcjonowania PSP i PRM - Zadania OSP, GOPR, TOPR, WOPR itp. - Zagrożenia pożarowe w domu i szkole - Typowe zagrożenia zdrowia i życia w czasie pożaru - Postępowanie na wypadek pożaru - Rodzaje i zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego - Sposoby gaszenia najczęściej występujących pożarów	- wymienia elementy systemowych rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo państwa i obywateli (Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy –KSRG, Państwowe Ratownictwo Medyczne – PRM) - wymienia społeczne podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń - wymienia główne przyczyny pożarów - opisuje zasady postępowania podczas pożaru - wymienia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas pożaru - charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy - wymienia rodzaje i zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego - potrafi dobrać odpowiedni rodzaj środka gaśniczego w zależności od rodzaju pożaru (np. płonąca patelnia, płonący komputer) - rozpoznaje i opisuje sposób użycia podręcznego sprzętu gaśniczego - rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej - rozpoznaje znaki ewakuacji	- wyjaśnia zadania tych podmiotów - omawia zasady profilaktyki pożarowej - opisuje sposoby gaszenia (w zarodku) najczęściej występujących pożarów - omawia zasady troski o własne bezpieczeństwo podczas pożaru - opisuje sposoby postępowania osób odciętych przez pożar od dróg ewakuacji - wyznacza strefę bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia	II.4 II.5
5. Powódzie 1 h	- Typowe zagrożenia zdrowia i życia w czasie powodzi - Postępowanie na wypadek powodzi	- przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas powodzi, pożaru i innych klęsk żywiołowych - wymienia główne przyczyny powodzi - opisuje zakres i sposób przygotowania się do planowanej ewakuacji - opisuje zasady postępowania podczas powodzi	- omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych - wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność - uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice - opisuje znaczenie kodu kolorystycznego I sygnalizacji manualnej w kontakcie ofiar powodzi z zespołami ratowniczymi	II.4 II.5
6. Ekstremalne warunki pogodowe 1 h	- Zagrożenie lawiną i śnieżycą - Intensywna śnieżycza - Upały - Wichury - Burze	- opisuje zasady postępowania podczas powodzi śnieżycy i zejścia lawiny - proponuje odpowiednie działania zapobiegawcze i ratownicze wobec narastającej fali upałów - opisuje sposób przygotowania domu (obejścia) na nadciągające burze i/lub wichury	przedstawia zasady postępowania w razie zagrożenia lawiną	II.4 II.5

		proponuje sposoby postępowania w czasie silnych mrozów, zwłaszcza w odniesieniu do zabezpieczenia domów mieszkalnych i osób podróżnych		
7. Wypadki i katastrofy komunikacyjne. Niebezpieczne substancje chemiczne 1 h	- Przyczyny wypadków komunikacyjnych - Zasady postępowania na miejscu wypadku drogowego - Zasady postępowania w przypadku awarii środka transportu lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi - Znaki ostrzegawcze - Zasady postępowania po uwolnieniu substancji chemicznej	- wyjaśnia zasady postępowania na miejscu wypadku drogowego - wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi	- opisuje obowiązki pieszego i kierowcy podczas przejazdu pojazdu uprzywilejowanego - zna możliwości wykorzystania środków podręcznych i masek przeciwgazowych do ochrony ludzi przed szkodliwym wykorzystaniem toksycznych środków przemysłowych oraz bojowych środków trujących	II.4 II.5
8. Zagrożenia terrorystyczne 1 h	- Pojęcie terroryzmu - Zasady zachowania w czasie ataku terrorystycznego	- wyjaśnia pojęcie terroryzmu - wymienia przykłady skutków użycia środków: biologicznych, chemicznych i wybuchowych w ataku terrorystycznym - omawia zasady zachowania się w przypadku zdarzeń terrorystycznych (np. w razie wtargnięcia uzbrojonej osoby do szkoły, centrum handlowego) – sytuacje zakładnicze	- wyjaśnia znaczenie pojęcia cyberprzemocy - opisuje procedury postępowania w przypadku jej wystąpienia - wskazuje niewłaściwe zachowania dotyczące cyberprzemocy; proponuje właściwą na nie reakcję - wymienia sposoby zapewnienia sobie bezpieczeństwa w sieci teleinformatycznej	II.4 II.5
R. 2. Bezpieczeństwo państwa				
1. Bezpieczny obywatel, bezpieczne państwo 1 h	- Geopolityczne i militarne aspekty bezpieczeństwa państwa - Elementy składowe systemu bezpieczeństwa, jego instytucje - Bezpieczeństwo państwa w stosunkach międzynarodowych	- charakteryzuje geopolityczne aspekty bezpieczeństwa państwa - opisuje istotę oraz wymienia elementy składowe systemu bezpieczeństwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi - omawia miejsce Polski w organizacjach międzynarodowych	identyfikuje i charakteryzuje dziedziny bezpieczeństwa państwa	I.1 I.2. I.3

2. Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej 1 h	• Zadania władz w dziedzinie obronności • Zadania, struktura, wyposażenie i uzbrojenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej • Stowarzyszenia i organizacje działające na rzecz obronności	• wymienia zadania parlamentu, prezydenta, rady ministrów w dziedzinie obronności oraz elementy systemu obronnego państwa • zna i wymienia nazwy formacji mundurowych oraz ich zadania	• wymienia zadania Sił Zbrojnych RP podczas klęsk żywiołowych • zna podstawowe uzbrojenie i wyposażenie Sił Zbrojnych RP	I.4
3. Cyberbezpieczeństwo 1 h	• Zagrożenia cyberbezpieczeństwa • Zasady bezpieczeństwa w internecie • Cyberprzemoc • Cyberbezpieczeństwo w wymiarze cywilnym i wojskowym	• wymienia zagrożenia cyberbezpieczeństwa w wymiarze cywilnym i wojskowym • omawia zasady bezpieczeństwa w sieci • zna istotę cyberbezpieczeństwa • potrafi odbierać ze zrozumieniem, tworzyć i przedstawiać wypowiedzi dotyczące roli i miejsca cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa	• omawia sposoby reagowania na cyberprzemoc	IV.2

R. 3. Podstawy pierwszej pomocy

1. Podstawowe wiadomości z zakresu pierwszej pomocy 1 h	• Obowiązek (prawny i moralny) udzielania pierwszej pomocy • Łańcuch przeżycia • Rola układu oddechowego, układu krążenia i układu nerwowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych • Stan nagłego zagrożenia zdrowotnego, przyczyny szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia • Aplikacje telefoniczne przydatne w ratownictwie • Apteczka pierwszej pomocy	• podaje definicję i wymienia cele oraz zadania pierwszej pomocy • opisuje prawny i moralny obowiązek udzielania pierwszej pomocy • wymienia działania z zakresu pierwszej pomocy • opisuje rolę układów: oddychania, krążenia i nerwowego w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu • potrafi rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia : • wyjaśnia pojęcie „stan zagrożenia życia” • wskazuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia • opisuje wyposażenie apteczki pierwszej pomocy; wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce, np. domowej,	• omawia znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia; przedstawia jego rolę • opisuje następstwa zaburzeń czynności układów: oddychania, krążenia i nerwowego wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krążenia i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych • omawia znaczenie „złotej godziny” dla losu poszkodowanych	III.1 III.12
---	---	---	---	-----------------

2. Postępowanie na miejscu zdarzenia 2 h	• Bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia • Środki ochrony osobistej dla ratownika • Bezpieczne zdejmowanie rękawiczek jednorazowych • Wzywanie profesjonalnej pomocy – numery alarmowe, treść komunikatu • Transport poszkodowanych • Wywiad SAMPLE	samochodowej, turystycznej • opisuje zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia, w tym: • unikania narażania własnego zdrowia i życia • oceniania własnych możliwości • rozpoznawania potencjalnych źródeł zagrożenia w kontakcie z poszkodowanym • wskazywania sposobu zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi – stosowania uniwersalnych środków ochrony osobistej • prawidłowo wzywa pomoc: • wymienia nazwy służb ratunkowych I podaje ich numery alarmowe • wyjaśnia, kiedy należy wezwać pomoc i w jaki sposób przekazać informacje o zdarzeniu	• podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy • przeprowadza wywiad ratowniczy SAMPLE opisuje podstawowe sposoby transportu poszkodowanych z miejsc niebezpiecznych • opisuje transportowe sposoby ewakuowania poszkodowanych z zagrożonych miejsc, dobierając odpowiedni sposób do typologii urazów	III.2 III.4 III.6 III.7
3. Pomoc osobie nieprzytomnej 2 h	• Łańcuch przeżycia • Ocena przytomności poszkodowanego • Przyczyny i objawy utraty przytomności • Przewracanie poszkodowanego na plecy (jeśli leży w innej pozycji) • Udrażnianie dróg oddechowych • Ocena oddechu • Pozycja bezpieczna • Ochrona termiczna i kontrolowanie stanu poszkodowanego • Pierwsza pomoc w przypadku omdlenia	• opisuje zasady postępowania z osobą nieprzytomną: • wymienia objawy utraty przytomności • wymienia przedomdleniowe objawy zwiastujące • ocenia przytomność poszkodowanego • ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) • wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej • udrażnia drogi oddechowe rękoczynem czoło-żuchwa • układa osobę nieprzytomną na plecach i w pozycji bezpiecznej • zapewnia osobie nieprzytomnej komfort termiczny	• wymienia i opisuje poszczególne ogniwa łańcucha przeżycia • wymienia najczęstsze przyczyny utraty przytomności i omdleń wymienia typowe objawy zwiastujące/poprzedzające omdlenie • wskazuje przyczyny uzasadniające pozostawienie osoby nieprzytomnej w pozycji zastanej • wskazuje najprostsze sposoby samopomocy w przypadku wystąpienia objawów zwiastujących omdlenie	III.8 III.9

		• systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej		
4. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa 2 h	• Definicja resuscytacji krążeniowo--oddechowej • Przyczyny i typowe objawy nagłego zatrzymania krążenia (NZK) • Podstawowe zabiegi resuscytacyjne u dorosłych, dzieci i niemowląt (algorytm) • Obsługa automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED)	• wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej : • wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia”; wymienia jego oznaki • podaje przykłady zdarzeń, w których dochodzi do nagłego zatrzymania krążenia • opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u osoby dorosłej z dbałością o własne bezpieczeństwo • wymienia warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej jakości • omawia uniwersalny algorytm postępowania w nagłym zatrzymaniu krążenia • wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej i sztuczne oddychanie samodzielnie i we współpracy z drugą osobą • opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) ; wyjaśnia jego znaczenie dla zwiększenia skuteczności akcji resuscytacyjnej • opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych z użyciem AED	• wyjaśnia, w jakich sytuacjach można przeprowadzić resuscytację z wyłącznym uciskaniem klatki piersiowej • opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u niemowląt i dzieci praktycznie wykorzystuje automatyczny defibrylator AED w sytuacjach symulowanych • przedstawia aplikacje telefoniczne, służące usprawnieniu i przyspieszeniu dotarcia do najbliższej lokalizacji AED	III.10
5. Rany i krwotoki 2 h	• Rodzaje ran i krwotoków • Wstrząs krwotoczny • Opatrunki osłaniający i uciskowy w obrębie różnych części ciała • Bandażowanie	• różnicuje rany i krwotoki • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć • wykonuje opatrunek osłaniający i uciskowy	• wykonuje podstawowe opatrunki osłaniające w obrębie głowy i tułowia • zakłada opatrunek uciskowy na rany w obrębie głowy i tułowia • omawia okoliczności i sposób zakładania opaski uciskowej	III.2 III.13a-e III.15

6. Złamania, zwichnięcia i skręcenia 2 h	• Środki zastępcze służące do opatrywania ran • Typowe objawy urazów kości i stawów • Opatrywanie złamań, skręceń i zwichnięć • Sposoby unieruchamiania kończyn za pomocą bandaża, chusty trójkątnej, dostępnych materiałów • Postępowanie ratownicze w przypadku urazów kręgosłupa • Zapobieganie urazom przy pracy, w sporcie i podczas rekreacji	• na ranę w obrębie kończyny • opisuje zagrożenia dla życia związane z utratą dużej ilości krwi w krótkim czasie (wstrząs krwotoczny) • omawia zasady postępowania przeciwwstrząsowego • omawia skuteczne sposoby tamowania krwawienia z nosa, przewodu pokarmowego • omawia zasady opatrywania ran przy urazach głowy, ranach brzucha i klatki piersiowej • wymienia objawy najczęstszych obrażeń narządu ruchu • opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn • w sytuacjach symulowanych prawidłowo unieruchamia kończynę po urazie w zastanej pozycji; wykorzystuje dostępny sprzęt do unieruchomienia złamanej kończyny • wymienia sytuacje, w jakich może dojść do urazów kręgosłupa • omawia zasady postępowania z poszkodowanymi, u których podejrzewa się urazy kręgosłupa • przedstawia metody przenoszenia poszkodowanych z urazem kręgosłupa • wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, pracy	• proponuje zastosowanie zastępczych środków opatrunkowych d) potrafi zatamować krwotok przy użyciu opatrunku uciskowego • wyjaśnia cel doraźnego unieruchamiania kończyny (ograniczenie ruchu, złagodzenie bólu, ograniczenie ryzyka pogłębiania urazu, umożliwienie bezpiecznego transportu) opisuje przykłady powikłań wynikających z urazu kręgosłupa	III.13f-h
7. Oparzenia i odmrożenia 1 h	• Oparzenia termiczne i chemiczne – okoliczności, objawy, pierwsza pomoc • Udar słoneczny i udar cieplny – objawy, pierwsza pomoc • Wychłodzenie i odmrożenie – przyczyny, pierwsza pomoc • Zapobieganie oparzeniom (środowisko domowe, małe dzieci)	• opisuje typowe okoliczności i objawy wystąpienia udarów termicznego i słonecznego • omawia sposoby udzielania pierwszej pomocy w przypadku udau słonecznego i termicznego • wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach: - wyjaśnia pojęcie „oparzenie” - wymienia przyczyny i rodzaje oparzeń - omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego i chemicznego - demonstruje metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyn	• podaje przykłady sposobów zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci • proponuje działania zapobiegające odmrożeniom i nadmiernemu wychłodzeniu organizmu • szacuje powierzchnię oparzeń u dorosłych i dzieci • proponuje działania zapobiegające wystąpieniu udarów słonecznego i termicznego	III.14

		• wyjaśnia na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w przypadku odmrożeń i znacznego wychłodzenia organizmu		
8. Zadławienie, zawał serca, udar mózgu, cukrzyca, napad padaczkowy 1 h	• Pierwsza pomoc w przypadku: • zadławienia • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego • hipo- lub hiperglikemii	• opisuje sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadku : • zadławienia • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego • hipo lub hiper glikemii • wymienia ich objawy	• stosuje schemat diagnostyczny FAST i prawidłowo interpretuje informacje zebrane przy jego pomocy	III.2 III.3 III.5 III.11
9. Tonięcie, porażenie prądem, zatrucie, wstrząs anafilaktyczny, ciało obce w oku, ukąszenie, użądlenie 1 h	• Pierwsza pomoc w przypadku: • zatrucia (pokarmowego, gazem, środkami psychoaktywnymi, alkoholem, lekami) • tonięcia • porażenia prądem • ukąszenia • użądlenia • wstrząsu anafilaktycznego • ciała obcego w oku	• opisuje sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadku : • napadu duszności/ napadu astmy oskrzelowej • porażenia prądem • ukąszenia lub użądlenia • pogryzienia przez zwierzęta • wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy we wstrząsie : • wymienia najważniejsze przyczyny wstrząsu • opisuje wynikające z niego zagrożenia • -stosuje zasady postępowania przeciwwstrząsowego • opisuje sytuacje, w jakich dochodzi do tonięcia; omawia zagrożenia związane z wodą • rozumie, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w zatruciach : • omawia zatrucie tlenkiem węgla (czadem), lekami i środkami odurzającymi; • opisuje zasady bezpieczeństwa w pomieszczeniach skażonych tlenkiem węgla, gazami toksycznymi • w sytuacji symulowanej podejmuje prawidłowe działania wobec osoby, u której podejrzewa się zatrucie	• odtwarza etapy pomocy w podtopieniach; w sytuacji symulowanej podejmuje czynności pierwszej pomocy po wydobyciu poszkodowanego z wody (pozycja bezpieczna, zapobieganie zachłyśnięciu i wychłodzeniu) • wyjaśnia, jak zapobiegać tonięciu i wypadkom w zbiornikach wodnych	III.2 III.3 III.5

R. 4. Kształtowanie postaw obronnych				
1. Wstęp do szkolenia strzeleckiego 1 h	• Zasady posługiwania się bronią • Zasady bezpieczeństwa na strzelnicy • Postawy strzeleckie • Zgrywanie przyrządów celowniczych	• zachowuje zasady bezpieczeństwa podczas posługiwania się bronią (BLOS) • przestrzega regulaminu strzelnicy • wykonuje polecenia prowadzącego strzelanie • przyjmuje postawy do strzelania z broni krótkiej i długiej (stojąc, klęcząc, leżąc) • opisuje indywidualne ochronniki wzroku i / lub słuchu • ładuje i odbezpiecza oraz zabezpiecza broń • zgrywa przyrządy celownicze	• wyjaśnia wpływ rodzaju przyrządów celowniczych i rodzaju amunicji na efekty strzelania • Wymienia konsekwencje przyjmowania nieprawidłowych postaw strzeleckich	IV.3
2. Terenoznawstwo 1 h	• Definicja terenoznawstwa • Planowanie trasy • Rodzaje map • Orientowanie się w terenie za pomocą kompasu, busoli, GPS i punktów charakterystycznych	• zna podstawy orientowania się w terenie • potrafi wskazywać kierunki stron świata za pomocą kompasu i GPS, • potrafi orientować się w terenie za pomocą charakterystycznych przedmiotów terenowych; • potrafi używać różnych rodzajów map do orientacji w terenie.	• umie zaplanować trasę przemarszu w terenie	IV.1
TEMAT DODATKOWY				
22. Profilaktyka zdrowotna – wybrane zagadnienia 1 h	• choroby cywilizacyjne • stres i sposoby walki z nim • wybrane problemy zdrowia psychicznego • depresja • zaburzenia odżywiania • uzależnienia behawioralne		• wymienia główne choroby cywilizacyjne oraz ich przyczyny • wymienia najskuteczniejsze sposoby zapobiegania chorobom cywilizacyjnym • proponuje skuteczne sposoby ograniczające skutki stresu • wymienia typowe objawy depresji • proponuje sposoby uniknięcia najczęstszych uzależnień behawioralnych	

Razem: 29 h	•			
Powtórzenie i podsumowanie wiadomości po każdym rozdziale: 4 h				
Do dyspozycji nauczyciela: 2-3 h				

Wymagania programowe na poszczególne oceny z Edukacji dla bezpieczeństwa klasa VIII

• Postępowanie w sytuacjach zagrożeń

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
Uczeń: - charakteryzuje zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu - rozpoznaje zagrożenia - wymienia nazwy służb działających na rzecz zwalczania zagrożeń - wymienia główne przyczyny pożarów - opisuje zasady postępowania podczas pożaru - wymienia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas pożaru - wymienia rodzaje	Uczeń: - opisuje kluczowe elementy szkolnej instrukcji ewakuacji: - sygnały - drogi i wyjścia ewakuacyjne - miejsce zbiórki - zasady zachowania podczas ewakuacji - wymienia podstawowe środki alarmowe - opisuje sposób użycia podręcznego sprzętu gaśniczego - charakteryzuje zagrożenia pożarowe w	Uczeń: - omawia zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu - omawia zasady postępowania po opublikowaniu komunikatu ostrzegawczego - charakteryzuje działalność i zadania społecznych podmiotów ratowniczych, w tym: Ochotniczej Straży Pożarnej, GOPR, WOPR - opisuje sposoby gaszenia najczęściej występujących pożarów (w zarodku) - wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność	Uczeń: - charakteryzuje stopnie ewakuacji - omawia zasady ewakuacji zwierząt z terenów zagrożonych - uzasadnia i proponuje skuteczne sposoby zapobiegania panice	Uczeń: redaguje treść komunikatu ostrzegawczego o zbliżającym się (wybrany) zagrożeniu dla miejscowości, w której mieszka

podręcznego sprzętu gaśniczego - rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej - omawia zasady zachowania podczas ataku terrorystycznego (np. wtargnięcie uzbrojonej osoby do szkoły) - opisuje obowiązki pieszego i kierowcy wobec pojazdu uprzywilejowanego	domu, szkole i najbliższej okolicy - przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas powodzi, pożaru lub innych klęsk żywiołowych - opisuje zakres i sposób przygotowania się do planowanej ewakuacji - opisuje zasady postępowania podczas powodzi, śnieżycy, wichury, burzy	wymienia rodzaje znaków substancji toksycznych		
--	--	--	--	--

• Bezpieczeństwo państwa

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
Uczeń: - wymienia i charakteryzuje dziedziny bezpieczeństwa państwa - wymienia elementy składowe systemu bezpieczeństwa i jego poszczególne instytucje, - wymienia rodzaje sił zbrojnych RP - rozpoznaje podstawowe typy uzbrojenia Sił Zbrojnych RP	Uczeń: - omawia zadania, strukturę oraz podstawowe uzbrojenie i wyposażenie Sił Zbrojnych RP - wymienia i uzasadnia geopolityczne aspekty bezpieczeństwa państwa - charakteryzuje rodzaje sił zbrojnych RP	Uczeń: - identyfikuje wyzwania dla bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego - wyjaśnia znaczenie pojęcia cyberprzemocy, opisuje procedury postępowania w przypadku jej wystąpienia - wymienia najczęstsze zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa	Uczeń: - wymienia zadania i kompetencje władz państwowych oraz samorządowych w zakresie obronności - proponuje działania podnoszące bezpieczeństwo w sieci - wymienia główne zagrożenia dla współczesnego bezpieczeństwa	Uczeń: - jest członkiem organizacji skautowych lub proobronnych, lub grup rekonstrukcyjnych itp. - doskonali się w wybranej dyscyplinie sportowej przydatnej w zakresie obronności kraju (sporty walki, strzelectwo, lekkoatletyka, biegi na orientację, jeździectwo, pływanie, nurkowanie, spadochroniarstwo itp.)

• Podstawy pierwszej pomocy

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
Uczeń: • podaje definicję pierwszej pomocy • wymienia działania wchodzące w zakres pierwszej pomocy • potrafi rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia • opisuje wyposażenie apteczki pierwszej pomocy; wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce, np. domowej • opisuje zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia • prawidłowo wzywa pomoc • opisuje zasady postępowania z osobą nieprzytomną • systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej • opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn • omawia zasady postępowania przeciwwstrząsowego • wymienia objawy związane z najczęstszymi obrażeniami narządu ruchu • omawia zasady	Uczeń: • opisuje rolę układów: oddychania, krążenia i nerwowego dla prawidłowego funkcjonowania organizmu • omawia zasady postępowanie w przypadku omdlenia • wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej • wykonuje podstawowe czynności pierwszej pomocy w zadławieniu • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć • wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny oraz opatrunek uciskowy • omawia i stosuje zasady unieruchamiania złamań kości długich i stawów • wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach • opisuje zagrożenia dla życia związane z utratą dużej ilości krwi w krótkim czasie (wstrząs) • wymienia typowe objawy wstrząsu krwotocznego • bezpiecznie odwraca	Uczeń: • przeprowadza wywiad ratowniczy SAMPLE • wymienia najczęstsze przyczyny utraty przytomności • proponuje działania samopomocowe po zaobserwowaniu objawów zwiastujących omdlenie • wymienia typowe objawy zwiastujące, poprzedzające omdlenie • wykonuje podstawowe opatrunki osłaniające w obrębie głowy i tułowia • zakłada opatrunek uciskowy na rany w obrębie głowy i tułowia • wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego • prawidłowo szacuje powierzchnię oparzeń • wyjaśnia cel doraźnego unieruchomienia kończyny (zmniejszenie bólu, ograniczenie ryzyka pogłębiania urazu, umożliwienie bezpiecznego transportu) • opisuje działania ratownicze w przypadku ciała obcego w oku • wymienia główne stany zagrożenia życia lub zdrowia • definiuje NZK, wymienia jego przyczyny i typowe objawy • charakteryzuje zagrożenia	Uczeń: • wymienia i opisuje poszczególne ogniwa łańcucha przeżycia • omawia znaczenie pojęcia „złota godzina” • opisuje sytuację, w jakich można prowadzić resuscytację z wyłącznym uciskaniem klatki piersiowej • opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u niemowląt i dzieci • praktycznie wykorzystuje w sytuacjach symulowanych automatyczny defibrylator (AED) • proponuje działania zapobiegające zadławieniu w typowych sytuacjach życia codziennego • omawia okoliczności i sposób zakładania opaski uciskowej • omawia sposób wykonania chwytu Rauteka i wskazuje okoliczności typowe dla jego zastosowania • umiejętnie stosuje schemat diagnostyczny FAST	Uczeń: • uczestniczył w pozaszkolnych formacjach związanych z ratownictwem medycznym • potrafi zainstalować w telefonie komórkowym system ostrzegania o lokalnych zagrożeniach

postępowania z poszkodowanymi, u których podejrzewa się uraz kręgosłupa - proponuje zastosowanie zastępczych środków opatrunkowych - w sytuacjach symulowanych prawidłowo unieruchamia kończynę po urazie w zastanej pozycji - opisuje sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadku: - zawału serca - udar mózgu - napadu duszności - porażenia prądem - ukąszenia lub użądlenia - napadu padaczkowego - hipo- lub hiperglikemii	poszkodowanego z brzucha na plecy układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej/ bocznej - ustalonej	płynące ze strony wstrząsu anafilaktycznego		
--	---	--	--	--

• Kształtowanie postaw obronnych

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
Uczeń: - omawia zasadę BLOS - omawia zasady zachowania na strzelnicy - zna podstawowe zasady orientowania się w terenie	Uczeń: - wymienia przykłady broni strzeleckiej - omawia przykłady urządzeń i narzędzi przydatnych podczas poruszania się w nieznanym terenie (kompas, GPS, mapy, punkty charakterystyczne)	Uczeń: - prawidłowo przyjmuje pozycje strzeleckie: stojąc, klęcząc, leżąc) - wymienia podstawowe elementy broni palnej - potrafi orientować się w terenie za pomocą: mapy, kompasu, GPS, punktów charakterystycznych	Uczeń: - potrafi zgrywać przyrządy celownicze - wymienia i charakteryzuje rodzaje map - omawia najważniejsze elementy mapy	Uczeń: wymienia główne przyczyny wypadków podczas strzelania

		• omawia ograniczenia związane z wykorzystaniem urządzeń GPS i kompasu		
--	--	--	--	--

Uwagi dotyczące oceniania na każdym poziomie wymagań:

- aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu,
- uczeń jest zobowiązany doskonalić umiejętności pierwszej pomocy przedmedycznej.

Kryteria oceniania zostały opracowane na podstawie programu nauczania Edukacji dla bezpieczeństwa Nowa Era autora Jarosława Słomy.

Sposoby sprawdzania i oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz sposobu ustalania oceny śródrocznej i rocznej w klasie VIII

Opracowane w oparciu o:

- Podstawę programową kształcenia ogólnego szkół podstawowych.
- Program nauczania przedmiotu Edukacja dla bezpieczeństwa.
- Statut Szkoły.

Przedmiotem oceniania są:

- - wiadomości,
- -umiejętności
- - aktywność ucznia oraz prace wytwórcze wykonane na lekcji,
- - odpowiedzi ustne,
- - ćwiczenia praktyczne,
- - zaangażowanie ucznia w zajęcia,
- - prace kontrolne :testy, sprawdziany, kartkówki, krzyżówki,
- -prace grupowe,
- - dodatkową pracę zaproponowaną przez nauczyciela lub wynikającą z inicjatywy ucznia,

- - dodatkowe działania ponadprogramowe.

Metody i narzędzia oraz szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów:

1. Uczeń ma obowiązek posiadać:

- podręcznik do EdB,
- zeszyt przedmiotowy, działające przybory do pisania.

2. Systematycznie chodzi na zajęcia lekcyjne,

3. Uczeń ma prawo do braku przygotowania do zajęć („np”): 1 razy w ciągu jednego półrocza i jest zobowiązany zgłosić to na początku lekcji (podczas sprawdzania obecności przez nauczyciela). Uczeń, który nie skorzysta z żadnego „np” nagradzany jest oceną bardzo dobrą pod koniec roku szkolnego.

4. Prace kontrolne – są zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem.

Kartkówki i odpowiedź ustna – są zazwyczaj zapowiedziane, ale nie muszą być zapowiedziane. Uczeń ma obowiązek być zawsze przygotowany z 3 ostatnich lekcji.

Aktywność na lekcjach oraz jej brak zostaną ocenione następująco:

– uczeń otrzymuje „+” z aktywności na lekcji za:

- właściwe i szybkie rozwiązanie bieżącego problemu,
- gotowość do wykonywania ćwiczeń i zadań zaleconych do wykonania w trakcie zajęć,
- podejmowanie merytorycznej dyskusji,
- szybkość i trafność spostrzeżeń trudnych do wykrycia,
- dodatkowe przygotowanie materiałów do lekcji,
- wykazanie się szczególnymi wiadomościami lub umiejętnościami,
- pomoc kolegom w przyswajaniu wiedzy i umiejętności,
- przyniesienie pomocy dydaktycznych,

- inne,

– uczeń otrzymuje „–” za brak aktywności na lekcji, gdy:

- zajmuje się na lekcji czynnościami niezwiązanymi z realizowanym tematem,

- nie przestrzega zasad BHP,

- nie posiada zeszytu, nie posiada podręcznika, inne (z wpisem do dziennika za trzy braki).

– sposób przeliczenia „+” i „–” na oceny:

- „bdb” za +, +, +,+,+.

- „ndst” za -, -, -, -,-.

5. Uczeń ma obowiązek pisania lub zaliczania materiału ze wszystkich przeprowadzanych w danym semestrze prac kontrolnych. Jeżeli tego obowiązku nie dopełni, otrzymuje ocenę niedostateczną z niezaliczonej pracy kontrolnej.

6. Poprawa prac kontrolnych (poprawiane mogą być wszystkie oceny niższe od oceny dobrej)

- w terminie 2 tygodni od momentu uzyskania oceny,

- uczeń ma obowiązek przygotować się do poprawy,

- ocena z poprawy jest wpisana do dziennika obok pierwszej oceny.

7. Uczeń ma obowiązek nadrobić zaległości w nauce, wynikające z nieobecności w szkole, braku przygotowania do zajęć lub innych powodów.

W sytuacji nieobecności na sprawdzianie uczeń ma obowiązek napisać go w terminie do tygodnia od czasu powrotu do szkoły lub innym czasie wyznaczonym przez nauczyciela. Jeżeli nie przystąpi lub odmówi napisania sprawdzianu otrzymuje z tego sprawdzianu ocenę niedostateczną.

8. W szczególnych sytuacjach (dłuższa nieobecność ucznia w szkole spowodowana chorobą, inne wypadki losowe) nauczyciel indywidualnie ustala z uczniem terminy i sposób nadrobienia zaległości w nauce.

9. Kryteria oceniania prac pisemnych i odpowiedzi ustnych:

100%-98% celujący

97% - 85% bardzo dobry

84% - 70% dobry

69% - 50% dostateczny

49% - 30% dopuszczający

29% i mniej – niedostateczny

Sposoby informowania uczniów:

Na pierwszych godzinach lekcyjnych nauczyciel zapoznaje uczniów z wymaganiami edukacyjnymi, sposobami sprawdzania osiągnięć edukacyjnych, warunkami i trybem otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej, programem nauczania i podręcznikami z edukacji dla bezpieczeństwa.

Oceny cząstkowe są jawne, oparte o opracowane kryteria. Uczniowie są informowani na bieżąco w czasie zajęć o otrzymaniu oceny. Każda ocena jest wpisywana do dziennika elektronicznego.

O proponowanej ocenie klasyfikacyjnej nauczyciel informuje ucznia na dwa tygodnie przed wystawieniem oceny ostatecznej.

Sposoby informowania rodziców:

Rodzice mają możliwość zapoznać się szczegółowo z wymaganiami edukacyjnymi z Edukacji dla Bezpieczeństwa i sposobami sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów z powyższego przedmiotu na początku roku szkolnego (wszystkie wymagania dostępne są na stronie szkoły).

O ocenach cząstkowych i klasyfikacyjnych informuje się rodziców na zebraniach rodzicielskich lub w czasie indywidualnych spotkań rodzica z nauczycielem w szkole oraz przez dziennik elektroniczny.

Informacja o grożącej ocenie niedostatecznej klasyfikacyjnej jest przekazywana za pośrednictwem wychowawców na zebraniu ogólnym nie później niż miesiąc przed wystawieniem oceny, rodzic potwierdza tę informację podpisem.

Sposoby ustalania oceny śródrocznej i rocznej:

Ocenianie śródroczne i roczne osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz wymagań edukacyjnych

niezbędnych do otrzymania przez ucznia poszczególnych ocen bieżących, śródrocznych i rocznych. Elementami wspomagającymi ustalenie uczniowi oceny śródrocznej i rocznej są bieżące oceny postaw w nauce, które uczeń uzyskał w trakcie roku szkolnego oraz możliwości edukacyjne ucznia i wysiłek wkładany w naukę.

Wystawianie oceny klasyfikacyjnej dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych, przy czym większą wagę mają oceny za sprawdzian, test, ćwiczenia praktyczne, odpowiedzi ustne i kartkówki. Pozostałe oceny są wspomagające.

Przy wystawianiu oceny rocznej brane są pod uwagę oceny uzyskane w całym roku szkolnym.

Wystawiając ocenę roczną uwzględnia się systematyczne uczęszczanie ucznia na zajęcia lekcyjne i stosunek ucznia do przedmiotu.